

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಯಾರ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾರ ಜೊತೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಬಗ್ಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಆದಮೇಲೆ ಎರಡನೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನಿಟ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮಗೆ ವಿಚಾರಗಳು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಆಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಡೆಗಣಿಸತಕ್ಕ ಈ ನೀತಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಥ ಗಹನವಾದ, ಜರೂರಾದ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಡ ಮಾಡಿದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ತಕ್ಷಣ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಾಧನತೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಇದು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನೆ ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಇವತ್ತು ಈ ವಿಷಯ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಮನೆ ಕುಳಿತು ಹೋದರೆ ನಾವೇನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಗಡಿ ವಿಚಾರ, ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆ. ರೈತರನ್ನೂ ದಿನಾ ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧಾನಸೌಧದ ಸುತ್ತಲೂ ರಿಳಿಳಿನ ಸಕ್ಸನ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಜನರು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಏತಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಂದಿನ ಬಿಸಿನೆಸ್ಗೆ ಹೋಗೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿ. ಈ ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ. ರಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವೂ ಹಿಂದುಗಳ ಕುಳಿತಿರುವ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಾವಿರುವುದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ವಾಗ್ವಾದವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲ.

೧-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗಳು

ವಿಜಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತೆಂಗಿಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯತಕ್ಕಲ್ಲದ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗ.—ವಿಜಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತೆಂಗಿಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯತಕ್ಕಲ್ಲದ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಜಿಗಜಿಗಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪದವಾಗಿ ನಾನು ಈ ಕೆಳ ಕಂಡ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.⁴

ತೆಂಗಿಯಂ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿತಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ. ಇದರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ಐದು ಸಾವಿರ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಸುಮಾರು ಆರು ನೂರು. ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಮತ್ತು ಇತರ ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ವೈಷಮ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ.

೨. ದಿನಾಂಕ ೫-೮-೧೯೮೩ ರಂದು ಸುಮಾರು ೫ ಗಂಟೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹರಿಜನ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದ ಶ್ರೀ ಶಿವಶರಣಪ್ಪ ಎಂಬುವರು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪ ಇದ್ದ ಬಾವಿಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದರು. ಆಗ ಬಸವರಾಜ್ ಎಂಬುವರ ಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾಬಾಯಿ ಎಂಬ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಮಹಿಳೆಯು ಅಲೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಶಿವಶರಣಪ್ಪನವರ ಮೈಮೇಲೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಸಿಡಿಯಿತು 'ಇದರಿಂದ ಶಿವಶರಣಪ್ಪನವರು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು "ನೀರು ಕುಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವುದನ್ನು ಏಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಜಗಳವಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಕಮಲಾಬಾಯಿಯು ಸಮೀಪದ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೂರಿಕೊಂಡಳು. ಆಕೆಯ ಗಂಡನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ತನ್ನ ಜೊತೆ ಇನ್ನಿಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಶಿವಶರಣಪ್ಪನವರಿಗೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡಿದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಡೆದನು. ಶಿವಶರಣಪ್ಪನವರಿಗೆ ರಕ್ತ ಬರುವಂತಹ ಗಾಯಗಳೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

೩. ಶಿವಶರಣಪ್ಪನವರೂ ಇದಾದನಂತರ ಹರಿಜನರ ಕಾಲೋನಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಅವಮಾನಗೊಂಡ ಹರಿಜನರು ಗಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಒಡೆಯರಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಬಸವರಾಜನನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರ ಮೂವರನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಲಾಠಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಚಪ್ಪಲಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದರೆಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭೀಮರಾಯಪ್ಪ ಎಂಬವರಿಗೆ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ರಕ್ತ ಬಂದು ಗಾಯವಾಯಿತು. ಇನ್ನಿತರರಿಗೆ ಅಂತಹ ಗಾಯಗಳೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಾದನಂತರ ಹರಿಜನರು ತಮ್ಮ ಒಡೆತನ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಇತರ ಹಿಂದುಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಮುಂದೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು ಮತ್ತು ತಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಕಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಲಿಲ್ಲ.

೪. ದಿನಾಂಕ ೭-೮-೧೯೮೩ ರಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಹರಿಜನರ ಮುಖಂಡರು ಮತ್ತು ಶಿವಶರಣಪ್ಪನವರ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹಾಜರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಹರಿಜನರು ಬರದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸರ್ವರ್ಣಿಯರು ಇದು ತಮಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪಮಾನವೆಂದು ತಿಳಿದು ವಿಧಿವಿರುದ್ಧ ಕೂಟ ರಚಿಸಿ ಶಿವಶರಣಪ್ಪನವರ ತಂದೆ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮನಿಗೆ ದೊಣ್ಣೆ ಹಾಗೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದು ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಮೂಗೇಟನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಸರ್ವರ್ಣಿಯರು ಹರಿಜನ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಕಾಶಪ್ಪ ಎಂಬವರನ್ನು ಹೊಡೆದರು.

೫. ಈ ಸುದ್ದಿ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಲೇ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಹೊಡೆದಾಟನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದರು. ಹರಿಜನರಿಗೂ ಮತ್ತು ಹರಿಜನೇತರರಿಗೂ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಮರೆತು ಎಂದಿನಂತೆ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಬಾಕಲಂ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಹರಿಜನರ ದೂರುಗಳ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಕೆಹಬಾದ್ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿಕೊಂಡು ತನಿಖೆ ನಡೆಯಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧೪ ಸರ್ವರ್ಣಿಯರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

೬. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದ ನಂತರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವರ್ಣಿಯರು ಗ್ರಾಮದ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಿಹ್ವಾಪೂರ್ವಕವೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದರು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಪೊಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು

ಹಾಗೂ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥಪಾಟೀಲರವರು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಇತ್ತು, ಎರಡೂ ಬಣಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ, ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ಇರಲೆಂದು ಮನವಿಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಮನವಿಯು ಮೇರೆಗೆ ತೆಗೆದು ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವಜನಿಕರು ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಯವರು ಇಬ್ಬರು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಡಿ. ಎ. ಆರ್. ಪೊಲೀಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ತೆಂಗಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ವಾತಾವರಣ ಶಾಂತವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಏನು ಮಾನ್ಯ ರಮೇಶ್ ಜಿಗಣಿಗಿಯವರು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಶ್ರೀಶಿವಶಂಕರಪ್ಪ ಎನ್ನುವವರು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಹೋದಾಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾಬಾಯಿಯವರು ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನೀರು ಈತನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಒಬ್ಬ ಆಳು. ಅಲ್ಲಿ ಶಾಮರಾವ್, ಎನ್ನುವವರು ಒಬ್ಬ ಮುಖಂಡರು ಇದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ ಬಸವರಾಜ್ ಎನ್ನುವ ಒಬ್ಬ ಆಳು ಇದ್ದಾನೆ. ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪ ಎನ್ನುವವರು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಬಾಯಾರಿದ್ದರಿಂದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಬಸವರಾಜ್ ಎಂಬುವವರ ಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾಬಾಯಿ ಎಂಬುವವರು ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆತ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಬಾವಿಗೆ ಇಳಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತಾ ಮುಂಚೆ ಆತನು ಆಕೆಗೆ ತಾವು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಹಾಕುತ್ತೀರಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತೇನೆಂದು ಕೇಳಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಆತ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದ. ಆದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ನಾನು ನೀರು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಕ್ಕೆ ಆತ ಆ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಈತ ಇಳಿದು ನೀರು ಕುಡಿದಾಗ ಏನು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯಿತೆಂದು ಶಾಮರಾವ್ ಎನ್ನುವ ಮಾಲೀಕ ಮತ್ತು ಬಸವರಾಜ್ ಎನ್ನುವ ಆಳು ಆಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಆಕೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿರುವಳು ಆಗ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಹೀಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿದನೆಲ್ಲಾ ಎಂದು ಆಕೆಗೆ ವಿಷಯ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಹೇಳಿ ಈಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವಾಗ ನೀರು ಚೆಮ್ಮಿತ್ತೆಂದೂ ಆಗ ಅವನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ಬಸವರಾಜ್ ಹಾಗೂ ಆತನ ಸಂಗಡಿಗರು ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆತನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊಡೆದರು. ಹೊಡೆದುದ್ದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಆತನ ಮೈಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಬರಬಾರದು ಹಾಗೂ ಪೋಲೀಸಿನವರೂ ಕೇಸ್ ಹಾಕಬಾರದು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಮೇಲೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಗುದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಏಟು ತಿಂದ ಆತ ನಂತರ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಅವನ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ನಡೆದ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ನೀರು ಕುಡಿದು ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಹೊಡೆದರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪೋಲೀಸನವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅವರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿ ಆತ ಮತ್ತು ಆತನ ತಂದೆ ಊರಿಗೆ ಹೋದರು. ಆತನ ತಂದೆ ಹೊಡೆದವರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಮಗನಿಗೆ ಏಕೆ ಹೊಡೆದಿರಿ? ಆತನು ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ? ಆತ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಘರ್ಷಣೆಯಾಯಿತು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಆತ ಹೇಳಿದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಘರ್ಷಣೆ ಆಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದಮೇಲೆ, ಇವರು ನಮ್ಮ ಓಣಿಗೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರಲ್ಲಾ, ಇವರು ತಲೆ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಾಮರಾವ್ ಹಾಗೂ ಸಂಗಡಿಗರು ಸೇರಿ ಹರಿಜನರು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಲಿಂಗಾಯತರ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಬಸವರಾಜನನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರರನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಲಾಠಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಚಪ್ಪಲಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಒಂನು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ೬೦೦ ಜನ ಸೇರಿಕೊಂಡು ೫೦೦೦ ಜನರಿಗೆ ಹೊಡೆದರು ಎಂದರೆ ಇದನ್ನು ನಂಬಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಸ್ವಾಮಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಲಿಂಗಾಯತರ ಓಣಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಹೊಡೆದರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ೫೦೦ ಜನ ೫೦೦೦ ಜನರಿಗೆ

ಹೊಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಎನ್ನುವ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಭೋದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾನೆ. ಆತ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿರತಕ್ಕ ವೆನ್ನುವು. ಅವನು ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ಏತಕೆಂದರೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಿ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗೂ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಕ್ಲಾಸ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆಗ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ ವಾಪಸ್ ಬರುವಾಗ ಯಾವ ಜನ ತಮ್ಮ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತ ನಡೆಸಿದರೆಂದು ಕಂಪೆಂಟ್ ಕೊಡಲು ಹೋಗಿದ್ದರೋ ಅವರ ಜೊತೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ ಈ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಕೂಡಾ ವಾಪಸ್ ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ ಆತನೂ ಹರಿಜನನೇ ಅದ್ದರಿಂದ ಆತನೂ ಸಹಾ ಅವರ ಜೊತೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿದು ಆತನಿಗೂ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಸೇಡಂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ, ಕೂಡಲ ಮಠದಲ್ಲಿದ್ದವನು. ಅವರು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದವರು. ಪೋಲೀಸನವರಿಗೆ ದೂರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆದು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಲಾಕ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದರು. ಸ್ಕೌಟ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್, ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಸರ್ವಣಿಯರು ಹರಿಜನರ ಒಡೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹರಿಜನರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಎದುರಗಡೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಇವತ್ತು. ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲರೂ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರು ಹಾಗೂ ಡಿ. ಸಿ. ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಶಾಫನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಹಾಗೂ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ಹೊಡೆಯಬೇಕಾದರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಇದರಿಂದ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದಿರುವುದು ಖನೇ ತಾರೀಖು, ಇವರು ಹೋಗಿರುವುದು ಒನೇ ತಾರೀಖು. ಘಟನೆ ನಡೆದಿರುವಂತಹ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮೋಲೀಸು ಠಾಣೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧೪-೧೫ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರ ಇದೆ. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶಾಮರಾವ್ ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾಮಕಾವಸ್ತೆಗೆ ಕೆಲವು ಕೇಸ್ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಮರಾವ್ ಮತ್ತು ಆತನ ಗುಂಪಿನವರು ಹರಿಜನರನ್ನು ಹೊಡೆದಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗೂಂಡಾಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಇವರು ಯಾವ ಗೂಂಡಾಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಶಿಂಗಳಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೬೦-೭೦ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮುದುಕರು ಮುದುಕಿಯರೂ ಹಾಗೆಗೆ ವಂಕಳು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಯದವರು ಯಾಗೂ ಇಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ತಪ್ಪಿಸ್ಸರನ್ನು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಪಾಲನೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೇ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ತಮ್ಮ ಮಂಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಕೂಡಲೇ ಶಾಮರಾವ್ ಮತ್ತು ಗುಂಪಿನವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಬೇಕು ಬೇರೆ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವವರು ಯಾರೂ ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಇದೆ. ಅವರೇ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಚಮ್ಮನಕಟ್ಟೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದನ್ನು ಅವರು ಓದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಓದಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವಾಸ್ತವಾಂಶಕ್ಕೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಹೇಳಿಕೆಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಶ ಆಕ್ಕಾ ಕವಾಗಿ ನೀರು ಸಿಡಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಕರಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬೇರೆಯವರ ಹೊಡತಿಯನ್ನು ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಡೆದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟವಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ಘಟನೆ 31ನೇ ತಾರೀಖು ನಡೆದರೂ ಕೂಡ 2ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆವಿಗೂ ಯಾವ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿ ಪಾಲನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಂತಹ ಹಿರಿಯರ ಎದುರು ಗಡೆ ಕೂದಲರನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಂಬಿಕೆ ಪಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ಹೊಡೆದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಜನರ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಸೆಕ್ಷನ್ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾನಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಶಹಬಾದ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತೆಂಗಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಅತಾ ಜಾರ ಆಗಿದ್ದು ನಿಜ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಕರಾರು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ನಿಂಗಾಯಿತರೂ, ವಕ್ಲಿಗರೂ, ಮಾದಿಗರೂ, ಹೊಲೆಯರೂ ಎನ್ನುವ ತಾರತಮ್ಯ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಶಿವಶರಣಪ್ಪ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನೀರು ಚೆಲ್ಲಿದ್ದು ಖರೀನೆ. ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಎದುರುಗಡೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದು ಖರೀನೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವನ್ನು ಊರಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದೊಡ್ಡದ್ದು ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಖರೀನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಮಿನವರೂ ಹೊಡೆದಾದದ್ದು ಖರೀನೆ. ಶಿವಶರಣಪ್ಪನಿಗೆ ಹೊಡೆದಿರುವುದು ಖರೀನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಡಿ.ವೈ.ಎಸ್.ಪಿ. ಯವರೂ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಧಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಜನ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರವೂ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಜಾಯಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ಸಾಟೀಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರೂ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಾರ್ವಮಲೆ ಆದಮೇಲೆ ಜನರೂ ವಾಪಸ್ಸು ಬರಬಹುದು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶಾಮರಾವ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕತೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾನಪ್ಪ.—ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್ ಶೀಟ್ ಹಾಕಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಿಷ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಲಿ. ಈಗ ಮಾರ್ಕ್ ಶಾನಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕು. ಎನಕ್ಕ ಯಾರಿ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ರಿಕ್ಷೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಒಂದು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ. ಈ ಶಾಮರಾವ್ ಎನ್ನತಕ್ಕವನನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ ಜಿಗಜಿಣಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಚಮ್ಮನಕಟ್ಟೆಯವರು, ಶ್ರೀ ಶಾನಪ್ಪನವರು, ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆಯವರು ಈ ಒಂದು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ತಂದಿದ್ದು ನಿಜವಾಗಿ ಒಂದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಚನೆ. ಇದು ಎರಡು ಕೋಮಿನ ನಡುವಿನ ಜಗಳ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ವೈಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಡೆದಿರೂ

ವುದು. ಕಮಲ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನೇತರ ಹೆಣ್ಣುವುಗಳು, ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮನುಷ್ಯ, ಇವರ ನಡುವೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸಿನ ತಪ್ಪುಭಾವನೆಯಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ. ಈ ಜಗಳ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ವಿರ್ಗಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ ಜಿಗಜಿಗಿ.—ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದಿರುವುದು ತಾರೀಖು ೫-೮-೧೯೮೩ರಂದು. ಸರ್ಕಾರ ಏಜವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ವಿರ್ಗಿ.—ಈ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನೋ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ ಜಿಗಜಿಗಿ — ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಈ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದಾಕ್ಷಣ ಇದು ಮಂತ್ರಿ ಯಾಲಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಗಮನಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಕೈಬಿಡಬೇಡಿ. ತನಿಖೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಸಮಾಜದ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಒಹಿಷ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರು ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರವಲ್ಲ. ಹರಿಜನೇತರರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರ ಜೊತೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹರಿಜನೇತರರ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಇದು ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ಕನಿಷ್ಠ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕ ತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಬಿಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದು ತಡೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಘಟನೆ ನಡೆದದ್ದು ೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ. ೬ನೇ ತಾರೀಖು ಪಂಚಾಯತಿಯ ಊರ ಪ್ರಮುಖರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಹರಿಜನರು ಬರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸುದ್ದಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ೬ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟೆಯವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತಡವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ತಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಕೇಳಿದರು. ಈಗ ೧೪೩, ೧೪೭, ೧೪೮, ೪೪೪, ೩೩೩, ೧೯೯, ನೇ ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆ ಹಾಗೂ ಕಲಂ ನಂಬರ್ ೭ ಓಸಿಆರ್ ರರಿರ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಸ್ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ವಿರ್ಗಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ, ಹರಿಜನರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ೬ನೇ ತಾರೀಖು ಯಾವ ಘಟನೆಯೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ. ಕಶ್ಮಿರ್‌ಗೆ ಮಾರನೇ ದಿವಸ ಪೋಲೀಸ್‌ಗೆ ಕಂಪ್ಲೇಟ್ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ, ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ೬ನೇ ತಾರೀಖು ಏನೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೈನ್ ಕರ್‌ಪ್ರಿಟ್ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮುಖಾಂತರ ವಿವರವಾಗಿ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಜನರನ್ನು ಹೆದರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಉರು ಬಿಟ್ಟು ಜನರು ಏನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈಗ ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಶಾಮರಾವ್ ಇದ್ದಾರೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತೆ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡತಕ್ಕದನ್ನು ಅನಾನ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, 2ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಹಿರಿಯರ ಜೊತೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಈಗ ಹರಿದ್ವನರು ಘಾಲ್ವರ್ಗ, ಶಹಬಾದ್ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಏನು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ನಾಳೆ, ನಾಡಿದ್ದ ಸ್ವಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ ಜಿಗಜಿಗಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, 2ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಉರಿನ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರಮುಖರು ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದಾಗ ನಮ್ಮ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಉರಿನ ಪ್ರಮುಖರು ಈ ಒಂದು ಮಿಷಿಂಗ್ ಕರೆದಿದ್ದರು, ಈಗಾಗಲೇ ಉರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಪೆಷು ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ನಡೆಸುತ್ತೇನೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ ಆ ತನಿಖಾ ವರದಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಖಾರ್ಗೆಯವರು ಈ ಶಾಮರಾವ್ ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರೂ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

೧೨೦. ಬಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ,.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಕೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಮರಾವ್ ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಶಾಮರಾವ್‌ರವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಅಥವಾ ನಾಡಿದ್ದ ರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಸವಿಸ್ತಾರವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

Sri S. Bangarappa.—There is nothing wrong in it. Before the charge-sheet is filed in a court of Law if the Government minds you can form it.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಏನು ವರದಿ ಬರುತ್ತದೋ ನೋಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲರೂ ಉರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಿದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಿದೆ ಇನ್ನೇನು ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯೂ ಒಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅವರನ್ನೇ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗ.—ಕೇವಲ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಅಲ್ಲ. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಕೇಸಗಳು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದು ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಈ ನೋಟೀಸಿಗೆ ಸಹಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ನಿಮಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಜಿಜನಿಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಆ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಅಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಊರು ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.....

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಜಿಜನಿಗಿ.—ನಾವು ಯಾರನ್ನೂ ಊರು ಬಿಡಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಖಾರ್ಗ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವರ ಊರಿನಲ್ಲೇ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಹರಿಜನ ಏನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಾವು ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅಂದಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಖಾರ್ಗ.—ಆಗ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಈಗಲೂ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ಆ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ಅವರು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟಿ.—ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಯಾರು ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಂದು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ...

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟಿ.—ಏನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಬಿಗಿಯಾದ ತನಿಖೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಊರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿ ಅಡ್ಡಿಯಾಂಟುವಾದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ವಾಪಸ್ ಬರುವ ಜನರಿಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ?

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಊರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು ?

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಹೇಳಿಕೆಗೂ, ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವಾಸ್ತವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನಾವೂ ನೀವೂ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಶಾಂತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಹರಿಜನರು ಅಲ್ಲಿ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹೋದರೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ತಿ ನಿಷ್ಕಾರಾಯಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಂ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಂ —ಗಮನಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವಿದ್ದೇವೆ, ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ, ನೀವು ಬನ್ನಿ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾಂಪಲನ್ನು ಹಾಕಿ ನಿಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ನಾವು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ವಾಪಸ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ನೀವು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ.—ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲು ತಾವು ಮುಂದೆ ಬಗಬೇಕು.

ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಲು ತಾವು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಆಪಾದನೆ ಬಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಹರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು, ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ತಾವು ಏಕೆ ಒಂದು ಹೈಪರ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಂ.—ಈಗ ಸದನ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸದನ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವವರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ.—ಹರಿಜನರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಏತಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೊಡಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗಿಯವರು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾತು ಮಾತಿಗೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಗೊಂದಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರೆ, ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಪಾರ್ಗಿಯವರು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು. ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತವರು. ಅವರು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಅವರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಹಲ್ಲೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಈಗ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಬರೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ.—ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ವಿರೂದ್ಧ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತೀರಾ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿತು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಷ್ಟೆ ಸುಟ್ಟು ಕಣ್ಣಿರು ಒರೆಸುವುದು ಬೇಡ. ಹೊಸ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.....

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಪಾರ್ಗಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ, ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇದು ನಿಮ್ಮ ಬಾಣಾಕ್ಷತನದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಈ ಉದ್ದೋಗ ನಿಮಗೆ ಬೇಡ. ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಾತನಾಡಲಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಗೊಂದಲ)

SRI S. BANGARAPPA.—This is too much. What are you talking.

*

*

*

MR. SPEAKER.—Nothing will go on record. Don't record.

* As ordered by the Chair, the matter was not recorded.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

SRI S. BANGARAPPA.—This is intolerable, this is too much.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾನು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅವರು ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ.—ಯಾರಿಗೆ ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ. It is not the property of the two members. It is the property of the House.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಸಿದರೆ ಉತ್ತರ ಕೂಡ ಹಾಗೆಯೇ ಬರುತ್ತದೆ.

SRI S. BANGARAPPA.—I stand by my statement. You must mind your business. You must understand my right here. The Speaker has got to protect here. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಯಾರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅವರಿಗಿಂತ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವ ಇದೆ. ಈಗ ನಾನು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವರ ಉತ್ತರವನ್ನು ಏನೂ ಸಂಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ; ಅವರು ಊರು ಬಿಟ್ಟುಹೋದರು ಎಂದು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು? ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅದು ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಪೂರ್ತಿ ಹೇಳಿಬಿಡಲಿ. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಈರೀತಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಚಮ್ಮನಕಟ್ಟಿ.—ಅವರು ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅವರು ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನೋಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಎಂದರೆ.—

“ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದ ನಂತರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವಣೀಯರು ಗ್ರಾಮದ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದರು” ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪೋಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಹಾಗೂ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪಾಟೀಲ್ ರವರು ಹಳಗಿ ಭೇಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಎರಡೂ ಬಣಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಶಾಂತಿಯಾಶ್ರಯವಾಗಿ, ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ಇರಲು ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಮನವಿಯ ಮೇರೆಗೆ ತಂಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವಣೀಯರು ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ ಶಾಂತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ”...ಒಂದೂ ವೇಳೆ ಮಾನ್ಯ ಖರ್ಗಿಯವರೇ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣಕರ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಉಗ್ರವಾದಂಥ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗ್.—ಈಗತಾನೆ ಸಿ.ಪಿ.ಐ. ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಹರಿಜನ ಮಂಖಂಡರಂ ಬರದ ಕಾರಣ ಅವರು ಬಹುಶಃ ಊರು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹರಿಜನರು ಊರು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಿದೆ ಎಂದೂ ಸಹ ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಈ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಇತ್ತು ಎರಡೂ ಬಣಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ಇರಲು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವರು ಊರು ಹೇಗೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾನ್ಪ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಊರು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಹರಿಜನರಿಗೆ ತಾವು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ವಾಪಸ್ ಕರೆಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಅವರು ಊರಿಗೆ ಬರಲು ಯಾರಾದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಉಗ್ರವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಪಾರ್ಗ್‌ಯವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನಿಜಾಂಶವಿದ್ದರೆ ಈ ಹರಿಜನರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೋವಾಗಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ನೋವು ನಮಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮಗಿದೆ. ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಹೊಣೆಯಿಂದ ನಾವೇನಾದರೂ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಆಗ ತಾವು ಕೇಳಬಹುದು. ಇದು ೫-೬ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಘಟನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಕೇಳಿದ ನಾವು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಬಾರದು. ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗ್.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ರಕ್ಷಣೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗ ಬೇಡ. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಿದ್ದರೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾದುದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಕಮಿಟಿ ಬೇಕಾದರೂ ನೇಮಕ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ದಿ.—ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿದ್ಯಾ ಮಾನದಿಂದ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಯಿತು. ಗವನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಏನೇನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ ಉತ್ತರಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಎಂದು ಆ ಭಾಗದ ಶಾಸಕರಾದ ಶ್ರೀ ಶಾನ್ಪ್‌ನವರೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿನ ವಾಸ್ತವಾಂಶವೇ ಬೇರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಹರಿಜನರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಅವರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ವಾಪಸ್ ಕರೆಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ರಕ್ಷಣೆಯ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲಿ ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ? ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬಾಳೇಪೇಟೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಧಾಳಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದಂ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲರ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಇವರ ಬುದ್ಧಿ ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇವರ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಬೇಡ. ನೆನ್ನೆ ದಿವಸ ಬೇರೆ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಿ.ಬಿ.ಐ. ತನಿಖೆಯಾಗಲೀ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮೂಲಕ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಲು ಏತಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಬಾರದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪರದಿ ಬರಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ದು.—ಪೋಲೀಸ್ ತನಿಖೆಯಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಇವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಲಿ. ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ವರದಿಯ ಮೂಲಕ ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಸಿ. ಜಿಜಿಣಿಗಿ.—ಹರಿಜನರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಊರುಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರಬಹುದು ಎಂದೂ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಹರಿಜನರು ಊರುಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಖಾರ್ಗಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. **ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ.** ಅವರು ಇಬ್ಬರು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು **ಡಿ.ಎ.ಆರ್.** ಪೋಲೀಸ್ ಪರ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ತೆಗಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗಿ.—ಈ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ತರಹ ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಒಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.

ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ.—ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ ನಮಗೂ ಸಹ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮಗೂ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿರುವವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಂಪಿನ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬೇರೆಯವರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಬೇಕಾದರೆ ಮಾತನಾಡಿ. ತಾವು ಇಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹರಿಜನರ ಮೇಲಿನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದದ್ದು. ಇದು ಏನೂ ಹೊಸದಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರವಿರಲಿ, ಇಂಥಾದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೆಲವು ಸಲ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲವು ಸಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಇಂಥಾದ್ದು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ, ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಇದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದಿರುವ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಶ್ರೀ ಖಾರ್ಗಿಯವರು, ಶ್ರೀ ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟಿಯವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶಾನಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಕೊಂಡರೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಂದ ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಈ ಸ್ಪೀಕರಿಂಗಿನಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಿಜವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಭಾಗದ ಶಾಸಕರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಡೆದಿರುವುದು ಏನು, ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯ ಏನೇನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಖಾರ್ಗಿಯವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮೂಲಕ ಏತಕ್ಕೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಬಾರದು ? ಅವರ ಸಲಹೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿದ್ದರೆ ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ತಪ್ಪಿದೆ ? ನೀವು ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದಲ್ಲಾ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮೂಲಕ ಹೊರಬರಲಿ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೨-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸ್ವಾಮಿ ರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಹೋದರರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ತಾವು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಹಲೈ ನಡೆದು ಹರಿಜನರು ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೂ ತಾವು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದರ ಔಚಿತ್ಯವೇನು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದು ಹರಿಜನರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು. ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಸದನ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸದನ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸದನ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ದೇನು ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ, ಪರನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ನಾಯಕ್.—ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾರಲ್ ಫಿಯಂ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರನಾರಾಯಣ ರಾವ್.—ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂತರಗಳು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತವೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇದು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಘಟನೆ ನಡೆದಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ಸುಲಿದು ಬಗ್ಗು ಬಿಡಿಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಣ್ಣ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಪೊಲೀಸ್‌ನವರು ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ನಾವು ಸ್ಟೇಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಆನುಭವದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಗೃಹಖಾತೆಯನ್ನು ಇಲಾಖೆಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು ಆದರೆ ಅವರು ಆರೇ ಇಡಿಯ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಗೃಹಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು, ಎಡ್ವಕಾಟ್ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು ವರದಿಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಓದಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ರವೀಶ್ ಜಿಗಜಿಗಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಬಹಳ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಈ ತಿಂಗಳ ಶನಿವಾರದಿಂದ ಘಟನೆ ನಡೆದು ೧೦ ದಿವಸಗಳಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಘಟನೆ ನಡೆದ ಬಂದಿರಡು ಮೂರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ವಿಷಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಳಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ವರದಿ ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಘಟನೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಲಂಕುಷವಾಗಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಸದನಕ್ಕೆ ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ.—ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮನಸ್ಸು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ನಾನೇ ಮುದ್ದಾಗಿ ಭೇಟಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ತಾವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ವಿದ್ಯಮಾನವೇ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಇದೆ. ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಹೋಗುವುದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ, ಮೊದಲು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಲಿ, ಆಮೇಲೆ

ಕಾವು ಸಹ ಹೋಗಿ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಈ ವಿಷಯ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ವಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವರದಿ ಬರುವವರೆಗೂ ಕಾಯೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ. — ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಚಟದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ವರದಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸಗಳಾಯಿತು, ಜೊತೆಗೆ ಮುರಾಲ್ಯ ದಿವಸ ಸೂಟಿ ಇತ್ತು. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಣ್ಣೆ ಆಗಸ್ಟ್ ರೂ ರಂದು ಬಂದಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದಿದರೆ ನಾನು ಗುಮನಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಬರಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ತಹಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಾಗ ನುಂದೆ ಏನಾದರೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮ್ಮನೆ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಸಮಂಜಸವಾದ ಉತ್ತರ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್. — ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ವಿದ್ಯಮಾನ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವತಃ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ವರದಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದೂ, ನಂತರ ಸಭೆಯ ತೀರ್ಮಾನ ನೋಡಿ ಆಮೇಲೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ವರದಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್. — ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಖುದ್ದಾಗಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದು ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ? ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್. — ಇಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಖುದ್ದಾಗಿ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ವಿಚಾರವನ್ನು ತನಿಖೆಮಾಡಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವರದಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಈಗಾಗಲೇ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾವಲಿದೆ, ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿ ಉನ್ನತ ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಿಳಿದು ಸಭೆಗೆ ವರದಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೂ ಇದು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪಯ್ಯ. — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಕ್ಕಳಕಳೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನಗಳ ಕೊಲೆ ಸಂಭವಿಸಿದೆ ? ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ? ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನರಾದ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಹರಿಜನರು ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಎಷ್ಟೊಂದು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಖರ್ಗೆ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಅದು ಸಣ್ಣ ಘಟನೆ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ. — ನಿಮಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರ ಸಣ್ಣ ಜಗಳದಿಂದ ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ಕೆಲವರು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡಿ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ನೀರು ಸೇದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಹೋದಾಗ ಏನೋ ಮೈಲಿಗೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಜಗಳ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಗಲಾಟೆ ಏನೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಣ್ಣ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟನೆಗೂ ಕೂಡ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ತಾವು ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರಿ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ನಡೆಯದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಘಟನೆ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಈ ರೀತಿಯ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಣ್ಣ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲವೇ? ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿರಬಹುದು, ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟನೆಗೂ ತಾವು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಆದರೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಲೋಗ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಇದೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕಳಹಿಸಿ ಕೊಡಲಿ. ಅವರು ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಈ ಮನೆಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲವೇ? ಆ ಕಮಿಟಿ ಇರುವಾಗ ನಾವು ಬೇರೆ ಒಂದು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲೂ ಹೇಳುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಇರುವಂಥ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟನೆಗೂ ಕೂಡ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಹೋದರರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗಂಭೀರವಾದಂಥ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ನಿಮಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು? ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಕೂಡ ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಕಳಹಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಈ ವಿಷಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮತ್ತು ವಿಷಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೂಡ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಘಟನೆಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಮಿಟಿಯವರೇ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಮೇಲೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಇಡೋಣ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಾನು ಇದನ್ನು ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಫುಟನೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪವೊಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಾನು ಮೆಲ್ಬೋನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಚರ್ಚೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪವೊಯ್ಯ.—ತಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ತಾವು ತಡವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವು ಅನಾಹುತಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ತಾವು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಗಂಗಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಬಹಳ ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಅನಾಹುತವಾದಾಗ ತಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾದ ಉತ್ತರ ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ನಾನು ನೀರಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಜಗಳ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಕೆಲವರು ಧಾಳಿ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಸ್ವಾಮಿಯ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಾಯತರು ಬಲಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮನೆಯೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪವೊಯ್ಯ.—ಈ ವಿಷಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ದಯಮಾಡಿ ವಿಷಯದ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ನಿಮ್ಮ ಪೋಲೀಸರು ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈಗ ಆನೇಕರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಮರಳಿ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ಲಘುವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಿ. ಆದರೆ ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಬಹಳ ತಡವಾಗಿ ಹೋಗಬಾರದು. ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದ ರೋಳಿಗೆ ಈ ಕಮಿಟಿಯವರು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಮತ್ತು ಒಂದು ವಾರದೊಳಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ತಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾದರೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಅಲ್ಲಿ ಹೇರಾಫೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮ್ಮ ಕಳಕಳಿ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಷಯ : ಕೋಲಾರದ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೆನ್ನಲಾದ ಗೋಲಿಬಾರ್ ಬಗ್ಗೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೋಲಾರ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಗೋಲಿಬಾರ್ ಘಟನೆಯಿಂದ ಜನರು ಸತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ ಜಿಜನಗಿ (ಗೃಹಪಾತೆಯ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು).—ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಜಾತರ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಹಿಂಸಾಚಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್.ನ ಎಫಿಎಡಿಎಂಕೆ ಪಕ್ಷದವರು ೨-೮-೧೯೮೩ರಂದು ಕೆಜಿಎಫ್. ಟೌನಿನಲ್ಲಿ 'ಬಂದ್'ಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಪುರಸಭೆಗೆ ೩೧-೭-೮೯ರೊಂದು ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆ ಮತ್ತು ತರುವಾಯ ೧-೮-೧೯೮೩ ರಂದು ಜರುಗಿದ ಮತಗಳ ಎಣಿಕೆ ಕೆಲಸ ಇವುಗಳ ನಿಮಿತ್ತ ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್.ನಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಕೋಡಿನ ೧೪೪ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ೧-೮-೧೯೮೩ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೦ ಗಂಟೆಯಿಂದ ೩-೮-೧೯೮೩ನೇ ಸಂಜೆ ೮ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ನಿಷೇಧಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ೨-೮-೧೯೮೩ರಂದು ಸಂಜೆ ೪-೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಎಫಿಎಡಿಎಂಕೆ ಪಕ್ಷದ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಅಂಡರ್‌ಸನ್‌ಪೇಟೆ ಓಡೇನಿಯಲ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕಚೇರಿಯ ಎದುರು ಸೇರಿದ್ದರು. ನಿಷೇಧಾಜ್ಞೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಚದುರಲಾಯಿತೆ ಪೋಲೀಸರು ಎನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆ ಎನಂತಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಜನರು ಗುಂಪುಗೂಡಿ ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯಾನ್ ಮತ್ತು ಒಂದು ಟೆಂಪೋ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಲಿಟ್ಟರು. ಪೋಲೀಸ್ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹತ್ತೊಂಟಿಗೆ ತರುವುದು ಸಾಧ್ಯನವಾಗಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಗಲಭೆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿ ಗುಂಪನ್ನು ಚದುರಿಸಿದರು.

೨. ಅತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮಾರು ೪೦೦೦ ಮಂದಿಯ ಜನರ ಗುಂಪು ಕಲ್ಲು, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೋಲುಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜಿತರಾಗಿ ಮಲೆಯಾಳಿ ಲೈನ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪೋಲೀಸ್ ವಾಹನಗಳತ್ತ ಸಾಗಿತ್ತು. ಪೋಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಅವರು ಎನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಗುಂಪು ಅಲ್ಲಿಂದ ಚದುರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಪೋಲೀಸರು ಅಶ್ರುವಾಯು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅಶ್ರುವಾಯು ಪ್ರಯೋಗದಿಂದಲೂ ಆಪೇಕ್ಷಿತ ಪರಿಣಾಮವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗುಂಪು, ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುತ್ತಾ ೩ ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯಾನುಗಳು, ೩ ಪೋಲೀಸ್ ಜೀಪುಗಳು ಮತ್ತು ೧ ಕಾರು ಮತ್ತು ೧ ಸ್ಟೇಷನರಿ ವ್ಯಾನು-ಇವುಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ ಉಂಟು ಮಾಡಿತು. ಪೋಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ೭ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ೩೭ ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಇಟ್ಟಿಗೆ ಜಾರುಗಳ ಎಸೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡರು. ಆ ತರುವಾಯ ಪೋಲೀಸರು ಲಾಠಿ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಿದರು. ಜಿಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸರೂ ಜನರೊಡನೆ ಗುಂಪು ಪುನಃ ಸೇರಿ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೂರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಉಪಾಯಗಳೂ ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿದ್ದವು. ಆದುದರಿಂದ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರಪರಾಧಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಗೋಲಿಬಾರು ಮಾಡದೆ ಗತಂತರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದ ಕೋಲಾರ ಉಪ-ವಿಭಾಗದ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಗೋಲಿಬಾರು ಸೇರಿದಂತೆ ನಡೆದ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸತ್ತು ಹತ್ತು ಜನರು ಗಾಯಗೊಂಡರು.

೩. ಉದ್ದಿಕ್ತ ಗುಂಪು ಎದ್ದುಂಸ ಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿತು. ೫೦೦ ಜನರ ಗುಂಪು ಅಂಡರ್‌ಸನ್‌ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪೋಲೀಸ್ ಲೈನ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ